

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

24 януари 2013 година *

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Държавни помощи, несъвместими с общия пазар — Задължение за възстановяване — Неизпълнение — Възражение за недопустимост — Сила на пресъдено нещо, с която се ползва предходно решение на Съда“

По дело C-529/09

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка, предявен на основание член 108, параграф 2, втора алинея ДФЕС на 18 декември 2009 г.,

Европейска комисия, за която се явяват г-н L. Flynn и г-н C. Urraca Caviedes, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Кралство Испания, за което се явява г-жа N. Díaz Abad, в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н A. Tizzano, председател на състав, г-н A. Borg Barthet, г-н M. Pešič, г-н J.-J. Kasel (докладчик) и г-жа M. Berger, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,

секретар: г-жа M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 4 юли 2012 г.,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: испански.

Решение

- 1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда да установи, че като не е приело в определения срок необходимите мерки, за да се съобрази с Решение 1999/509/ЕО на Комисията от 14 октомври 1998 година относно помощи, предоставени от Испания на предприятията от групата Magefesa и на техните правоприменици (ОВ L 198, 1999 г., стр. 15), що се отнася до предприятието Industrias Domésticas SA (наричано по-нататък „Indosa“), Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 288, четвърта алинея ДФЕС и по членове 2 от 3 от това решение.

Правна уредба

- 2 Съображение 13 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ L 83, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41) гласи следното:

„като има предвид, че в случаите на неправомерна помощ, която не е съвместима с Общия пазар, ефективната конкуренция трябва да бъде възстановена; като има предвид, че за тази цел е необходимо помощта, включително лихвите, да бъдат възстановени незабавно; като има предвид, че е подходящо възстановяването да бъде извършено в съответствие с процедурите от националното законодателство; като има предвид, че прилагането на тези процедури не трябва, предотвратявайки незабавното и ефективно изпълнение на решението на Комисията, да попречи на възстановяването на ефективната конкуренция; като има предвид, че за да се постигне този резултат, държавите членки трябва да вземат всички необходими мерки, гарантиращи ефективността на решението на Комисията“.

- 3 Член 14 от посочения регламент, озаглавен „Възстановяване на помощ“, гласи:

„1. Когато са взети отрицателни решения в случаи с неправомерна помощ, Комисията решава съответната държава членка да вземе всички необходими мерки за възстановяване на помощта от получателя [...]. Комисията не изисква възстановяване на помощта, ако това противоречи на общ принцип на правото на Общността.

2. Помощта, която трябва да се възстанови съгласно решение за възстановяване, включва всички лихви с подходящ процент, фиксиран от Комисията. Лихвата е дължима от датата, на която неправомерната помощ е била на разположение на получателя до датата на нейното възстановяване.

3. Без това да накърнява разпореждане на Съда [на Европейския съюз] съгласно член [278 ДФЕС], възстановяването се извършва незабавно и в съответствие с процедурите по националното законодателство на съответната държава членка, при условие че те позволяват незабавното и ефективно изпълнение на решението на Комисията. За тази цел и в случая на производство пред националните съдилища съответните държави членки предприемат всички необходими стъпки, които са предвидени в съответните им правни системи, включително и временни мерки, без да се засяга правото на Общността“.

- 4 По силата на член 23, параграф 1 от същия регламент:

„Когато съответната държава членка не се съобразява с условни или отрицателни решения, по-специално в случаите, упоменати в член 14, Комисията може директно да сезира Съда [...] в съответствие с член [108, параграф 2 ДФЕС]“.

Обстоятелства, предхождащи спора

Фактическа обстановка

- 5 Magefesa е група от испански промишлени предприятия, произвеждащи стоки за бита.
- 6 Групата Magefesa се състои по-специално от четири предприятия, а именно Indosa, установено в Баската автономна област, Cubertera del Norte SA (наричано по-нататък „Cunosa“) и Manufacturas Gur SA (наричано по-нататък „GURSA“), установени в Кантабрия, и Manufacturas Inoxidables Gibraltar SA (наричано по-нататък „MIGSA“), установено в Андалусия.
- 7 Поради сериозните финансови трудности, които претърпява групата Magefesa през 1983 г., по отношение на тази група е приет план за действие, който предвижда по-специално съкращаване на работни места и отпускане на помощи от централното испанско правителство и от регионалните правителства на Баската автономна област и на автономните области Кантабрия и Андалусия, където са били разположени различните заводи на групата.
- 8 С оглед разпределяне на тези помощи, в съответните автономни области са създадени дружества за управление, а именно Fiducias de la cocina y derivados SA (наричано по-нататък „Ficodesa“) в Баската автономна област, Gestión de Magefesa en Cantabria SA в Кантабрия и Manufacturas Damma SA в Андалусия.
- 9 Тъй като въпреки това положението продължава да се влошава, Cunosa прекратява дейността си през 1994 г. и на 13 април 1994 г. е обявено в несъстоятелност, MIGSA прекратява дейността си през 1993 г. и на 17 май 1999 г. е обявено в несъстоятелност. Що се отнася до GURSA, то спира да осъществява дейност, считано от 1994 г., и впоследствие е обявено в неплатежоспособност.
- 10 Що се отнася до Indosa, в резултат на подадено от неговите служители искане, то е обявено в неплатежоспособност със съдебно решение от 19 юли 1994 г., считано с обратно действие от 24 февруари 1986 г. Въпреки това с ново съдебно решение на Indosa е разрешено да продължи дейността си, за да се предотврати застрашаването на работните места на 478 служители в предприятието.
- 11 Що се отнася до дружествата за управление, Ficodesa е обявено в несъстоятелност на 19 януари 1995 г., а Manufacturas Damma SA, както и Gestión de Magefesa en Cantabria SA прекратяват дейността си.

Решенията на Комисията

- 12 Срещу групата Magefesa са образувани две производства в областта на държавните помощи.
- 13 На 20 декември 1989 г. Комисията приема Решение 91/1/ЕИО относно помощите, предоставени в Испания от централното правителство и от правителствата на няколко автономни области, на MAGEFESA, производител на кухненски прибори от неръждаема стомана и малки домакински електроуреди (ОВ L 5, 1991 г., стр. 18), с което Комисията обявява за неправомерни и за несъвместими с общия пазар помощите, отпуснати на предприятията от групата Magefesa под формата на гаранции по заеми, на един заем при условия, различни от пазарните, на неподлежащи на възстановяване помощи, както и на лихвена субсидия.

- 14 Помощите, отпуснати от Баската автономна област, които с Решение 91/1 са обявени за неправомерни и за несъвместими с общия пазар, се разпределят, както следва:
- гаранция по заем в размер на 300 милиона ESP [испански песети], предоставена пряко на Indosa,
 - гаранция по заем в размер на 672 милиона ESP, предоставена на Ficodesa, и
 - лихвена субсидия от 9 милиона ESP.
- 15 Със същото решение към испанските власти е отправено искане по-специално да оттеглят гаранциите по заемите, да преобразуват заема с нисък лихвен процент в нормален заем и да съберат неподлежащите на възстановяване помощи.
- 16 През 1997 г. Комисията получава нови оплаквания във връзка с предимствата, произтичащи за предприятията от групата Magefesa от невъзстановяването на помощите, обявени за несъвместими с общия пазар с Решение 91/1, както и за неизпълнение на финансовите и данъчни задължения на тези предприятия. Впоследствие тази институция решава да открие предвидената в член 93, параграф 2 от Договора за ЕО (впоследствие член 88, параграф 2 ЕО, понастоящем член 108 ДФЕС) процедура за помощите, отпуснати на тези предприятия или на техните правоприменници след 1989 г. и на 14 октомври 1998 г. приема Решение 1999/509. То е нотифицирано на испанското правителство на 29 октомври 1998 г.
- 17 С посоченото решение Комисията обявява за неправомерни и несъвместими с общия пазар помощите, отпуснати от испанските власти, по-специално на Indosa, под формата на трайно неплащане на данъци и социални вноски, както до деня на обявяване на това предприятие в несъстоятелност, така и след тази дата и до м. май 1997 г.
- 18 С член 2 от същото решение Кралство Испания е приканено да приеме мерките, които се налагат с цел възстановяване на тези помощи от получателите, като се има предвид, че подлежащите на възстановяване суми трябва да обхващат дължимите лихви, считано от предоставянето на тези помощи до датата на реалното им изплащане.
- 19 Съгласно член 3 от Решение 1999/509 Кралство Испания е длъжно да уведоми Комисията в срок от два месеца от нотифицирането на това решение за приетите във връзка с него мерки.
- 20 С искова молба, постъпила в секретариата на Съда на 28 декември 1998 г., в съответствие с член 173 от Договора за ЕО (след изменението член 230 ЕО, а понастоящем член 263 ДФЕС) Кралство Испания иска отмяната на Решение 1999/509.
- 21 С Решение от 12 октомври 2000 г. по дело Испания/Комисия (C-480/98, Recueil, стр. I-8717) Съдът постановява:
- „1) Отменя Решение [1999/509] в частта, в която се разпорежда с подлежащия на възстановяване размер на помощите да се съберат лихвите, дължими след обявяване на Indosa и Cuposa в несъстоятелност, върху неправомерно получените преди обявяването им в несъстоятелност помощи.
 - 2) Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.
 - 3) Осъжда Кралство Испания да понесе, наред с направените от него съдебни разноски, и три четвърти от съдебните разноски на Комисията на Европейските общности“.

- 22 На 22 декември 1999 г. Комисията подава иск съгласно член 88, параграф 2, втора алинея ЕО за установяване неизпълнение на задълженията на Кралство Испания, за да се установи, че последното не е приело в предписания срок необходимите мерки за изпълнение на решения 91/1 и 1999/509.
- 23 С Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания (C-499/99, Recueil, стр. I-6031) Съдът постановява:
- „1) От една страна, като не е приело необходимите мерки, за да се съобрази с Решение [91/1] в частта, в която са обявени за неправомерни и несъвместими с общия пазар предоставените на предприятията [Indosa], [GURSA], [MIGSA] и [Cuposa] помощи, и с Решение [1999/509] в частта, в която са обявени за неправомерни и несъвместими с общия пазар предоставените на предприятията GURSA, MIGSA и Cuposa помощи, и от друга страна, като не е уведомило Комисията в определения срок за мерките, взети в изпълнение на Решение 1999/509 в частта, в която са обявени за неправомерни и несъвместими с общия пазар предоставените на предприятието Indosa помощи, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 249, четвърта алинея ЕО, както и по членове 2 и 3 от тези решения.
 - 2) Отхвърля иска на Комисията на Европейските общности в останалата му част.
 - 3) Осъжда Кралство Испания да заплати съдебните разноски“.
- 24 Както произтича от мотивите на това решение, Съдът отхвърля иска на Комисията в частта, в която се иска да се установи, че Кралство Испания не е приело необходимите мерки за изпълнение на Решение 1999/509, въз основа на факта, че обявяването на Indosa в ликвидация е било решено на събранието на кредиторите, проведено на 4 юли 2000 г.

Проведените до предявяването на настоящия иск разисквания

- 25 След произнасянето на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, Комисията и Кралство Испания разменят обемиста кореспонденция във връзка с възстановяването на посочените в Решения 91/1 и 1999/509 помощи, както и с изпълнението на това съдебно решение
- 26 Видно от представената преписка пред Съда, макар Indosa да е обявено в несъстоятелност през 1994 г., последното е продължило своята дейност.
- 27 В отговор на исканията на Комисията от 25 март и 27 юли 2004 г., както и от 31 януари 2005 г. за предоставяне на информация, испанските власти посочват по-конкретно с писмо от 31 март 2005 г., че споразумението за ликвидация на Indosa е одобрено на 29 септември 2004 г., че одобрението било оспорено, без това да е довело до суспензивно действие, и че вследствие на това производството по ликвидация на активите на Indosa е можело да започне.
- 28 С писма от 5 юли и 16 декември 2005 г. Комисията изтъква, че почти три години след произнасянето на Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, Indosa е продължавало своята дейност, производството по ликвидация на неговите активи не е било започнало и неправомерно отпуснатата помощ не е била събрана. Освен това тази институция е поискала прекратяването на дейността на Indosa и приключване на ликвидацията на неговите активи най-късно до 25 януари 2006 г.

- 29 През същата тази 2006 г. Комисията приема, що се отнася до предприятията GURSA, MIGSA и Cunosa, че Решения 91/1 и 1999/509 са изпълнени, тъй като те са прекратили дейността си и активите им са били продадени на пазарни цени. По отношение обаче на Indosa размяната на кореспонденция между Комисията и испанските власти продължава.
- 30 С писмо от 30 май 2006 г. Кралство Испания уведомява Комисията, че споразумението за ликвидация на Indosa е придобило окончателен характер на 2 май 2006 г.
- 31 Комисията обаче изтъква в поредицата писма, съответно от 18 октомври 2006 г., 27 януари 2007 г. и 26 септември 2008 г., че дейността на Indosa реално не е прекратена и че неговите активи не са ликвидирани. Всъщност предоставената от Кралство Испания информация сочи, че дейността на Indosa продължавала посредством изцяло притежаваното от него дъщерно дружество, а именно Compañía de Menaje Doméstico SL (наричано по-нататък „CMD“), учредено от синдика на Indosa с цел търговия с продукцията на това предприятие и на което са прехвърлени всички активи на последното, както и неговият персонал. Преценявайки, че активите на Indosa не са били прехвърлени по открита и прозрачна процедура, Комисията прави извода, че CMD е продължило субсидираната дейност и че следователно въпросните помощи е трябвало да бъдат възстановени от CMD.
- 32 Кралство Испания отговаря с редица писма, сред които и тези от 8 октомври и 13 ноември 2008 г., както и от 24 юли и 25 август 2009 г., видно от които CMD е в несъстоятелност от 30 юни 2008 г. и неговите синдици са направили искане за колективно прекратяване на трудовите договори на целия персонал, което е уважено от компетентния национален орган.
- 33 С писма от 18 август, 7 и 21 септември 2009 г. Комисията иска да ѝ бъде съобщен подробният план, в който да се посочи точната дата на прекратяването на дейността на CMD, както и по-обстойна информация за процедурата по прехвърлянето на неговите активи, включително и доказателство, че прехвърлянето е извършено при пазарни условия. Тази институция също така иска от Кралство Испания да представи доказателства, с които може да се установи, че обявените за несъвместими помощи са вписани в пасивите на CMD като задължения в масата на несъстоятелността.
- 34 С писма от 21 септември, 13 и 21 октомври 2009 г. Кралство Испания отговаря по същество, че CMD е прекратило дейността си на 30 юли 2009 г., без обаче да изпраща на Комисията искания от нея подробен план.
- 35 На 3 септември 2009 г. бившите служители на CMD учредяват дружество с ограничена отговорност с работническо участие, под името Euskomenaje 1 870 SLL (наричано по-нататък „Euskomenaje“), чиято дейност се състои в производство и търговия с кухненски прибори и с малки електроуреди. Според Кралство Испания Euskomenaje има право да упражнява „временна дейност“ с цел гарантиране поддръжката на промишлените инсталации и посрещане на определените разходи от намаляване на масата на несъстоятелността в рамките на производството по обявяване на несъстоятелност на CMD.
- 36 Вследствие на учредяване на посоченото дружество синдиците на CMD разрешават временното прехвърляне на неговите активи в полза на Euskomenaje до приключване на производството по ликвидация на CMD.
- 37 Комисията предприема следните стъпки.
- 38 От една страна, тя подава настоящия иск, който е свързан с неизпълнението от Кралство Испания на Решение 1999/509, що се отнася до Indosa.

39 От друга страна, тази институция открива срещу Кралство Испания предвидената в член 228 ЕО (понастоящем член 260 ДФЕС) процедура, изпращайки до него на 23 ноември 2009 г. официално уведомително писмо, в което тя упреква тази държава членка, че не е изпълнила Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, в частта му, отнасяща се до Решение 91/1 и до Indosa.

Развитие след сезирането на Съда по настоящото дело

40 Процедурата за неизпълнение на решение на Съда, с което е установено неизпълнение от държава членка на произтичащо от правото на Съюза нейно задължение, спомената в предходната точка, е в основата на Решение от 11 декември 2012 г. по дело Комисия/Испания (C-610/10).

41 От последното решение е видно, че на 26 януари 2010 г. Кралство Испания уведомява Комисията, че Indosa и CMD са в ликвидация и са прекратили дейността си.

42 С писма от 2 и 9 юни 2010 г. Кралство Испания посочва по-конкретно, че Баската автономна област не фигурира в списъка на кредиторите на CMD във връзка с помощите, обявени за неправомерни и за несъвместими с общия пазар с Решение 91/1, но че тя щяла да се конституира като страна в производството по обявяване в несъстоятелност на това дружество с искането в списъка на предявените вземания да бъде вписано вземането, свързано с посочените помощи.

43 С писмо от 7 юли 2010 г. Кралство Испания изпраща на Комисията ликвидационния план на CMD и съдебното определение на компетентния национален съдебен орган от 22 юни 2010 г., с което този план се одобрява. Последният предвижда, че всички активи на CMD следва да бъдат продадени на неговите кредитори, главно на неговите служители, като частично обезщетение за техните вземания, освен ако не бъде представена по-добра оферта в петнадесетдневен срок, считано от оповестяването на този план. Все пак от посочения план следва, че въпросните неправомерни помощи не фигурират сред признатите вземания.

44 На 3 декември 2010 г. Баската автономна област подава молба, с която се иска вписване в списъка на вземанията — в рамките на производството по обявяване в несъстоятелност на CMD — на задължението за възстановяване на предоставените на Indosa и обявени за неправомерни с Решение 91/1 помощи. Тъй като обявеното в тази връзка задължение възлизало приблизително на 16,5 милиона евро, а именно сума, много по-ниска от общия размер на съответните помощи, тази автономна област я е коригирала неколкократно, за да я увеличи според последното ѝ заявление от 7 декември 2011 г. до 22 683 745 EUR, размер, съответстващ на извършената от Комисията оценка на въпросното задължение.

45 С определение от 12 януари 2011 г. Juzgado de lo Mercantil n° 2 de Bilbao (Испания) разпорежда прекратяването на дейността на CMD и затварянето на неговите обекти.

46 На 3 март 2011 г. Баската автономна област подава искане до посочената юрисдикция за прекратяване на дейността на Euskomenaje, извършвана в помещенията на CMD.

47 На 10 март 2011 г. посочената автономна област подава въззивна жалба срещу определението от 22 юни 2010 г., споменато в точка 43 от настоящото съдебно решение, с което се одобрява ликвидационният план на CMD.

48 С определение от 16 януари 2012 г. Audiencia Provincial de Bizkaia (Испания) отменя посоченото определение и разпорежда ликвидацията на активите на CMD при условията на свободна, прозрачна и открита за трети лица тръжна процедура.

- 49 С определение от 4 април 2012 г. на Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao в пасива на CMD е вписано задължение от 22 683 745 EUR в полза на Баската автономна област.

По иска

- 50 С отделна молба, подадена на 4 март 2010 г. в секретариата на Съда, Кралство Испания повдига срещу иска на Комисията възражение за недопустимост въз основа на член 91, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда в редакцията му, приложима към посочената дата. На 31 август 2010 г. Съдът решава да отложи произнасянето по това възражение и да го разгледа едновременно със спора по същество.

По възражението за недопустимост

Доводи на страните

- 51 Кралство Испания твърди, че настоящият иск е недопустим, тъй като той противоречи на принципа на силата на пресъдено нещо, с която се ползва Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе.
- 52 В тази връзка в конкретния случай били налице трите необходими съгласно практиката на Съда условия за признаване на силата на пресъдено нещо, а именно идентичност на страните, на предмета и на основанието. Всъщност образувателите производства са между същите страни, а именно Комисията и Кралство Испания, предметът е идентичен по двете дела, доколкото става въпрос за Решение 1999/509, и основанието е едно и също, тъй като искът, по който е постановено Решение по дело Комисия/Испания, се основава на член 88, параграф 2 ЕО, разпоредба, съответстваща понастоящем на член 108, параграф 2 ДФЕС.
- 53 Като се има предвид, че в Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, Съдът е постановил по същество, че Кралство Испания е изпълнило задълженията си по силата на посоченото решение на Комисията, настоящият иск следвало да се отхвърли като недопустим, тъй като се отнася до въпрос, по който вече Съдът се е произнесъл. Всъщност в точка 43 от посоченото съдебно решение Съдът се ограничил до извода по отношение на Indosa, че тази държава членка е нарушила единствено задължението да уведоми Комисията за вече приетите и за предстоящите мерки за възстановяване на отпуснатите на това предприятие помощи. Напротив, от точки 40, 44 и 46 от същото съдебно решение следвало, че подаденият от тази институция иск бил отхвърлен, в частта, в която се твърди, че Кралство Испания не е взело необходимите мерки за възстановяване на помощите, отпуснати на Indosa, съгласно точки 33 и 35 от посоченото по-горе решение въз основа на това, че събранието на кредиторите е решило да обяви ликвидацията на последното.
- 54 Кралство Испания добавя, че по отношение на задължението за уведомяване на Комисията за приетите мерки за изпълнение на Решение 1999/509 в предвидения от него срок, от точка 42 от Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, следва, че съгласно член 3 от това решение на Комисията този срок е изтекъл на 29 декември 1998 г., поради което това задължение не е можело да бъде изпълнено към конкретния момент.
- 55 Комисията иска да се отхвърли възражението за недопустимост, повдигнато от Кралство Испания.
- 56 Тази институция посочва във връзка с това, че съгласно постоянната съдебна практика при производствата за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка силата на пресъдено нещо се отнася само до фактическите и правни въпроси, които действително или по

необходимост са разрешени с разглежданото съдебно решение (вж. по-специално Решение от 12 юни 2008 г. по дело Комисия/Португалия, C-462/05, Сборник, стр. I-4183, точка 23 и Решение от 29 юни 2010 г. по дело Комисия/Люксембург, C-526/08, Сборник, стр. I-6180, точка 27).

- 57 По-конкретно съгласно същата тази съдебна практика при промяна на обстоятелствата в случая Комисията следва да определи дали тази промяна представлява съществено изменение на предпоставката, която е залегнала в основата на предходното решение на Съда, като в случай че това е така, Комисията би имала право да подаде нов иск.
- 58 Такъв именно е настоящият случай.
- 59 Всъщност в точка 33 от Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, Съдът се основава на предпоставката, съгласно която „[н]а 4 юли 2000 г. е проведено събрание на кредиторите с цел вземане на решение относно продължаването или преустановяването на дейността на Indosa, на което е било решено да се пристъпи към ликвидация на предприятието в срок от четири месеца“.
- 60 Впоследствие обаче се оказало, за разлика от решеното на посоченото събрание на кредиторите, че Indosa не е обявено в ликвидация, а напротив, дейността му е продължена първо от самото Indosa, а впоследствие чрез CMD, което е негово дъщерно дружество.
- 61 Следователно съществените фактически предпоставки, на които се основава Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, не били разгледани. Посочените в предходната точка факти представлявали нови въпроси, които не били решени в същото съдебно решение, поради което предметът на настоящия спор се различавал от този на делото, което е в основата на това решение.
- 62 Освен това Комисията не можела да сезира Съда с иск срещу Кралство Испания съгласно член 260, параграф 2 ДФЕС, тъй като към този момент Съдът все още не бил установил неизпълнението от тази държава членка на задължението ѝ за възстановяване на неправомерните помощи, изплатени на Indosa съгласно предписаното в Решение 1999/509.
- 63 Комисията добавя, че ако Съдът уважи възражението за недопустимост, тази институция би била лишена от правните средства, които ДФЕС ѝ предоставя, за да задължи държава членка да изпълни решение, взето с цел отстраняване на нарушението на конкуренцията, възникнало във връзка с помощи, обявени за несъвместими с общия пазар. По този начин застъпването от Кралство Испания становище би лишило от полезното им действие правната уредба относно контрола на държавните помощи и решението, с което се установява, че в конкретния случай въпросните помощи са били неправомерни.

Съображения на Съда

- 64 На първо място, следва да се припомни значението на принципа на силата на пресъдено нещо както в правния ред на Съюза, така и в правните системи на държавите членки (вж. Решение по дело Комисия/Люксембург, посочено по-горе, точка 26 и цитираната съдебна практика).
- 65 Както Съдът вече е постановил, този принцип е приложим и към производствата за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка (Решение по дело Комисия/Люксембург, посочено по-горе, точка 27).

- 66 От съдебната практика следва, че силата на пресъдено нещо се отнася само до фактическите и правни въпроси, които действително или по необходимост са разрешени с разглежданото съдебно решение (Решение по дело Комисия/Люксембург, посочено по-горе, точка 27 и цитираната съдебна практика).
- 67 За да се определи дали Комисията е нарушила принципа на силата на пресъдено нещо, като е подала настоящия иск, следва да се провери дали предвид фактическата и правната обстановка по съответните две производства, има идентичност от фактическа и правна страна между настоящото дело и това, което е в основата на приетото Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе (вж. Решение по дело Комисия/Люксембург, посочено по-горе, точка 28).
- 68 По-конкретно става въпрос за преценка дали предметът на настоящия спор е идентичен с този, който е в основата на посоченото Решение по дело Комисия/Испания (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 27).
- 69 На второ място, следва да се отбележи, че предвиденото от член 108, параграф 2, втора алинея ДФЕС правно средство за защита представлява само вариант за предявяване на иск за неизпълнение на задължения, адаптиран по специфичен начин към конкретните проблеми, които пораждаат държавните помощи за конкуренцията във вътрешния пазар (вж. Решение от 3 юли 2001 г. по дело Комисия/Белгия, C-378/98, Recueil, стр. I-5107, точка 24 и цитираната съдебна практика).
- 70 В рамките на образуваните в приложение на член 258 ДФЕС производства Съдът многократно е постановявал, че наличието на неизпълнение на задължения от държава членка трябва да се преценява с оглед на положението на държавата членка към момента на изтичането на срока, определен в мотивираното становище, и че последващи промени не могат да се вземат предвид (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, точка 25).
- 71 Също така според постоянната съдебна практика, тъй като член 108, параграф 2, втора алинея ДФЕС не предвижда досъдебна процедура за разлика от член 258 ДФЕС и поради това Комисията не издава мотивирано становище, което да налага на съответната държава членка срок, за да се съобрази с правото на Съюза, релевантна за преценката на неизпълнението на основание член 108, параграф 2, втора алинея ДФЕС е по принцип датата, определена в решението на Комисията, чието неизпълнение се оспорва (вж. по-специално Решение от 14 април 2011 г. по дело Комисия/Полша, C-331/09, Сборник, стр. I-2933, точка 50 и цитираната съдебна практика; Решение от 1 март 2012 г. по дело Комисия/Гърция, C-354/10, точка 61 и Решение от 28 юни 2012 г. по дело Комисия/Гърция, C-485/10, точка 31).
- 72 По отношение на предвидения в настоящия случай срок член 3 от Решение 1999/509 определя за Кралство Испания срок от два месеца, считано от датата на нотифицирането му, за да уведоми Комисията за приетите мерки за съобразяване с това решение.
- 73 Тъй като посоченото решение е нотифицирано на Кралство Испания на 29 октомври 1998 г., то посоченият в член 3 от него двумесечен срок изтича на 29 декември същата година.
- 74 При всички положения в конкретния случай следва да се отбележи, че както вече бе посочено в точка 28 от настоящото решение, в резултат на продължителни разисквания между страните по повод възстановяването на съответните помощи Комисията е определила в писмото си от 16 декември 2005 г. нов срок, който изтича на 25 януари 2006 г., за да може посочената държава членка да изпълни задълженията си по Решение 1999/509.

- 75 Ето защо определеният в член 3 от посоченото решение срок трябва да се счита за заменен със съдържащия се в писмото от 16 декември 2005 г., така че този последен срок е релевантен за преценката на твърдяното от Комисията нарушение по настоящото дело (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Белгия, точка 28, Решение по дело Комисия/Полша, точка 50 и Решение от 28 юни 2012 г. по дело Комисия/Гърция, точка 31).
- 76 От това следва, че за да прецени твърдяното нарушение в рамките на настоящото производство, Съдът трябва да разгледа фактическото и правното положение към 25 януари 2006 г. и че следователно релевантната дата в конкретния случай следва по време тази, на която е постановено Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания.
- 77 При тези условия няма основание да се поддържа, че настоящият спор и този, който е в основата на решение по дело Комисия/Испания, имат един и същ предмет.
- 78 Както се припомня в точки 67 и 68 от настоящото решение обаче, идентичността на предмета на двете разглеждани дела в смисъл, че те почиват на едно и също правно и фактическо положение, представлява едно от необходимите условия, за да може на първото съдебно решение да бъде призната сила на пресъдено нещо по отношение на настоящото дело.
- 79 Следователно възражението за недопустимост, повдигнато от Кралство Испания и изведено от силата на пресъдено нещо, с която се ползва Решение от 2 юли 2002 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, трябва да се отхвърли.

По съществуването на спора

Доводи на страните

- 80 Комисията упреква Кралство Испания, че не е предприело мерките, които предполага изпълнението на Решение 1999/509, що се отнася до възстановяването на неправомерно отпуснатите на Indosa помощи.
- 81 Всъщност, макар през 1994 г. посоченото предприятие да е било обявено в несъстоятелност, тези помощи не са били нито възстановени, нито вписани като задължения в масата на несъстоятелността на това предприятие.
- 82 Освен това дейността на Indosa е продължила, въпреки обявяването на това дружество в несъстоятелност, на първо време от самото дружество Indosa, а впоследствие от изцяло притежаваното от него дъщерно дружество, CMD. Освен това прехвърлянето на активите на Indosa на CMD е било извършено по непрозрачен начин, без обявяването на тръжна процедура.
- 83 Що се отнася до CMD, дружество, което впоследствие също е било обявено в несъстоятелност, според Комисията испанските власти не са възстановили въпросните неправомерни помощи от това предприятие и не са вписали вземането, свързано с възстановяването на тези помощи в списъка на задълженията в рамките на производството по несъстоятелност на предприятието.
- 84 Освен това в резултат на прекратяване на дейността на CMD конкурентното предимство, произтичащо от използването на неправомерните помощи, продължавало да съществува в полза на Euskomenaje, предприятие, създадено от бивши служители на CMD с цел то да продължава да упражнява дейност до тогавашния момент. Всичко това предполага, че тази операция още веднъж е послужила, за да се избегне изпълнението на задълженията, произтичащи от ликвидацията на дружеството, получател на неправомерните помощи, доколкото прехвърлянето на активите на CMD на Euskomenaje е осъществено без реклама и без предоставяне на насрещна престация.

- 85 Кралство Испания обаче счита, че е предприело всички възможни мерки, за да осигури изпълнението на Решение 91/1.
- 86 В това отношение, що се отнася, на първо място, до вписването на задължението, свързано с възстановяването на разглежданите неправомерно отпуснати помощи в рамките на производството по несъстоятелност на CMD, тази държава членка поддържа по същество, че Баската автономна област е предприела редица мерки за вписването на това задължение.
- 87 Що се отнася, на второ място, до прекратяването на субсидираната дейност, Кралство Испания приема, че тя е продължила в помещенията на CMD посредством Euskomenaje. Тази държава членка смята обаче, че е предприела необходимите мерки за прекратяване на тази дейност.
- 88 Що се отнася, на трето място, до продажбата на активите на CMD, Кралство Испания изтъква, позовавайки се на Решение от 17 ноември 2011 г. по дело Комисия/Италия (C-496/09, Сборник, стр. I-11483), че за целите на изпълнението на задължение за възстановяване на неправомерно отпуснатата и несъвместима с общия пазар помощ е достатъчно в списъка на задълженията на предприятието да бъде вписано задължението за възстановяване на въпросните помощи, като продажбата на пазарни цени на активите на получателя на тази помощ вече не се изисквала.
- 89 И накрая, Кралство Испания изтъква, че публичните кредитори не са могли да ускорят ликвидацията на CMD, тъй като тя се е извършвала под съдебен надзор и по процедурата, предвидена в приложимото национално законодателство. Различни трудности, независещи от волята на Кралство Испания, обяснявали настъпилите в тази операция по ликвидация забавяния. Невъзстановяването на отпуснатите помощи се дължало на обстоятелството, че въпросните предприятия били в несъстоятелност.

Съображения на Съда

- 90 В самото начало следва да се припомни, че както Съдът многократно е постановявал, премахването на неправомерна помощ посредством възстановяване е логична последица от установяването на нейния неправомерен характер (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Полша, посочено по-горе, точка 54 и цитираната съдебна практика).
- 91 Следователно държавата членка, адресат на решение, което я задължава да възстанови неправомерна помощ, по силата на член 288 ДФЕС трябва да предприеме всички подходящи мерки, за да осигури изпълнението на това решение. Това може да намери израз в действителното възстановяване на дължимите суми с цел отстраняване на нарушението на конкуренцията, причинено от предоставеното с неправомерната държавна помощ конкурентно предимство (вж. Решение по дело Комисия/Полша, посочено по-горе, точки 55 и 56).
- 92 Съгласно член 14, параграф 3 от Регламент № 659/1999 възстановяването на държавна помощ, обявена с решение на Комисията за неправомерна и несъвместима, трябва да се извършва, както следва и от съображение 13 от този регламент, незабавно и в съответствие с процедурите на националното законодателство на съответната държава членка, при условие че те позволяват незабавното и ефективно изпълнение на посоченото решение, като това условие е израз на изискванията на принципа на ефективност, установен в практиката на Съда (вж. Решение по дело Комисия/Полша, посочено по-горе, точка 59 и Решение от 29 март 2012 г. по дело Комисия/Италия, C-243/10, точка 36).
- 93 Следователно, за да се прецени основателността на настоящия иск, следва да се провери дали размерът на въпросните неправомерни помощи е възстановен в предписания срок от предприятието, което е техен получател.

- 94 В началото трябва да се отбележи, че спорът, с който е сезиран Съдът, се отнася само до помощите, отпуснати на Indosa и обявени с Решение 1999/509 за несъвместими с общия пазар.
- 95 В тази връзка следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда при преценката на неизпълнението съгласно член 108, параграф 2, втора алинея ДФЕС за релевантна може да се счита само датата, предвидена в решението, чието неизпълнение се оспорва, или евентуално датата, определена впоследствие от Комисията (вж. по-специално Решение от 28 юни 2012 г. по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 31).
- 96 Както вече бе посочено в точки 74—76 от настоящото решение, релевантната дата в случая е датата на изтичане на срока, определен от Комисията в писмото ѝ от 16 декември 2005 г., а именно 25 януари 2006 г.
- 97 В конкретния случай е безспорно, че на тази последна дата неправомерните помощи, от които се е ползвало Indosa, не са били възстановени от това предприятие. Впрочем по отношение на него следва да се отбележи, че никоя от посочените в Решение 1999/509 суми не е била възстановена към датата на съдебното заседание по настоящото дело.
- 98 Подобно положение е явно несъвместимо със задължението на съответната държава членка да постигне ефективно възстановяване на дължимите суми и представлява очевидно нарушение на задължението за незабавно и ефективно изпълнение на посоченото решение.
- 99 От постоянната съдебна практика следва също, че единственото правно основание за защита, което държава членка може да изтъква срещу предявен от Комисията иск за установяване на неизпълнение на задължения на основание член 108, параграф 2 ДФЕС, се извежда от абсолютната невъзможност да се изпълни правилно решението на тази институция за възстановяване на въпросната помощ (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Полша, посочено по-горе, точка 69 и цитираната съдебна практика).
- 100 По настоящото дело Кралство Испания дори не е изтъкнало, че е налице абсолютна невъзможност за изпълнение.
- 101 При всички положения следва да се припомни, от една страна, че условието за наличието на абсолютна невъзможност за изпълнение не е спазено, когато държавата членка ответник само се позовава на правните, политическите или практическите трудности, с които се сблъсква при изпълнението на съответното решение, без да направи реални постъпки пред съответните предприятия за възстановяване на помощта и без да предложи на Комисията алтернативни способности за изпълнение на това решение, които биха позволили преодоляването на тези трудности, и от друга страна, че твърдените вътрешни проблеми, срещани при изпълнението на решението на Комисията, не биха могли да оправдаят неизпълнението от тази държава членка на задълженията ѝ в съответствие с правото на Съюза (вж. Решение по дело Комисия/Полша, посочено по-горе, точки 70 и 72).
- 102 При тези условия обясненията, изложени от тази държава членка в нейна защита, които се основават на твърдения за вътрешни трудности, в никакъв случай не могат да бъдат приети, за да се обоснове неизпълнението на Решение 1999/509.
- 103 По отношение на обстоятелството, изтъкнато от Кралство Испания, според което Indosa, както Впрочем и неговият правопреемник CMD са обявени в несъстоятелност и че поради липсата на активи се е оказало невъзможно възстановяването на въпросните помощи, следва да се отбележи, че в случаите, в които неправомерно предоставени помощи трябва да бъдат възстановени от предприятия, които са обявени в несъстоятелност или спрямо които е започнало производство, чийто предмет е продажбата на активите и погасяването на пасивите, съгласно постоянната съдебна практика обстоятелството, че тези предприятия са в

неплатежоспособност или са обявени в несъстоятелност, не засяга задължението за възстановяване (вж. Решение от 11 декември 2012 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 71 и цитираната съдебна практика).

- 104 Също съгласно постоянната съдебна практика възстановяването на предишното положение и премахването на произтичащото от неправомерно предоставените помощи нарушение на конкуренцията могат по принцип да се осъществят чрез вписване на задължението, свързано с възстановяването на съответните помощи, в списъка на предявените вземания към предприятието (вж. Решение от 11 декември 2012 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 72 и цитираната съдебна практика).
- 105 В настоящия случай е безспорно, че към релевантната дата, 25 януари 2006 г., въпросните неправомерни помощи не са били предмет на такова вписване.
- 106 Освен това, предвид особеностите на настоящия случай, както и представените от страните доводи, следва да се уточни, че противно на изтъкнатото от Кралство Испания, дори вписването на задължението, свързано с възстановяването на съответните помощи, в списъка на предявените вземания да е извършено в предвидения срок, само по себе си осъществяването на тази формалност не би било достатъчно за спазване на задължението за изпълнение на Решение 1999/509 и за отстраняване на нарушението на конкуренцията, възникнало с получаването на тези помощи.
- 107 Всъщност, както Съдът вече е посочвал нееднократно, вписването в списъка на предявените вземания на задължението, свързано с възстановяване на разглежданите помощи, позволява да бъде изпълнено задължението за възстановяване само ако, в случай че държавните органи не биха могли да възстановят целия размер на помощите, производството по обявяване в несъстоятелност доведе до ликвидация на предприятието — получател на неправомерно отпуснатите помощи, а именно до окончателно прекратяване на неговата дейност (вж. Решение от 11 декември 2012 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 104 и цитираната съдебна практика).
- 108 В конкретния случай обаче явно не само Indosa все още не е било субект на производство по обявяване в ликвидация към 25 януари 2006 г., но и дейността му е била продължена от CMD, а впоследствие от Euskomenaje.
- 109 След като обаче предприятието — получател на неправомерно отпуснатите помощи, е обявено в несъстоятелност и е създадено ново дружество с цел то да продължи дейността на обявеното в несъстоятелност предприятие, продължаването на тази дейност без цялостно възстановяване на съответните помощи може да доведе до продължаване на нарушението на конкуренцията, причинено от конкурентното предимство, от което това предприятие се е ползвало на пазара в сравнение с неговите конкуренти. Така например подобно новосъздадено дружество може, ако това предимство продължава в негова полза, да бъде задължено да възстанови разглежданите помощи. Такъв е по-конкретно случаят, когато е установено, че това дружество продължава реално да разполага с конкурентното предимство, свързано с ползването на тези помощи, по-специално когато то придобива активи на предприятието в ликвидация, без да заплаща в замяна на това цена, съответстваща на пазарните условия, или когато създаването на такова дружество има за последица заобикаляне на задължението за възстановяване на посочените помощи. Това се отнася по-конкретно за случаите, в които плащането на цена, съответстваща на пазарните условия, не би било достатъчно, за да компенсира конкурентното предимство, свързано с ползването на неправомерно отпуснатите помощи. Впрочем предходните съображения не се опровергават от Решение от 17 ноември 2011 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе от Кралство Испания (Решение от 11 декември 2012 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точки 106 и 108).

- 110 В тази връзка следва да се подчертае, че в конкретния случай Кралство Испания не е приело в определения срок никаква мярка, която може да гарантира възстановяването на разглежданите неправомерни помощи.
- 111 Така, от една страна, Баската автономна област е подала едва на 3 декември 2010 г. молба за вписване на част от задължението, свързано с възстановяването на неправомерните помощи, в списъка на предявените вземания в рамките на производството по обявяване на несъстоятелност на CMD. От друга страна, както следва от точки 23 и 73 от Решение от 11 декември 2012 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, обявеното в тази връзка задължение е било свързано с помощите, обявени за неправомерни с Решение 91/1, докато настоящият спор се отнася до посочените в Решение 1999/509 помощи.
- 112 От друга страна, едва на 3 март 2011 г. посочената автономна област подава молба пред Juzgado de lo Mercantil nº 2 de Bilbao за преустановяване на дейността на Euskomenaje, осъществявана в помещенията на CMD.
- 113 С оглед на всичко изложено по-горе трябва да се направи изводът, че Кралство Испания няма основание да твърди, че е изпълнило Решение 1999/509, поради което подаденият от Комисията иск трябва да се счита за основателен в неговата цялост.
- 114 Ето защо следва да се приеме, че като не е приело в определения срок необходимите мерки, за да се съобрази с изпълнението на Решение 1999/509 по отношение на Indosa, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 288, четвърта алинея ДФЕС, както и по членове 2 и 3 от това решение.

По съдебните разноски

- 115 Съгласно 138, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждане на Кралство Испания и последното е загубило делото, то следва да бъде осъдено да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) **Като не е приело в определения срок необходимите мерки, за да се съобрази с Решение 1999/509/ЕО на Комисията от 14 октомври 1998 година относно помощи, предоставени от Испания на предприятията от групата Magefesa и на техните правоприменици, що се отнася до предприятието Industrias Domésticas SA, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 288, четвърта алинея ДФЕС и по членове 2 и 3 от това решение.**
- 2) **Осъжда Кралство Испания да заплати съдебните разноски.**

Подписи